

RYYTIMAA

Miten päästä hyvään alkuun viljelyporukan kanssa?

Tanja Korvenmaa

TANJA KORVENMAA

- Fasilitoija, organisaatiokehittäjä
- IAP2 sertifioitu osallisuusammattilainen
- Systeminen lähestymistapa organisaatioihin
 - Metanoia instituutti
- Yhdessäohjautuvuuden harjoittaja
 - Art of Hosting
 - Sosiokratia 3.0
- Muotoilun, sosiaalitieteiden ja liiketalouden opinnot
- Permaculture Design Education PDC 2009
- Permakulttuuriopettaja

LÄHTÖTILANNE

Kuvitellaan, että teillä on jo porukkaa kasassa ja hyvä paikka viljelmälle on jo löytynyt!

Entä nyt? Miten saada ihmiset toimimaan hyvin yhteen?

TOIMINTATAVAT TÄNÄÄN

- Aluksi tutustutaan toisiimme ja tehdään pieni ryhmäkeskusteluharjoitus
- Luento-osuus tallennetaan, silloin kamerat ja mikit pidetään kiinni, voit kommentoida chatissä
- Lopuksi aikaa kysellä ja keskustella yhdessä

OSALLISTUJIEN KYSYMYKSIÄ

- *motivaation ylläpitäminen*
- *vinkejä yhteisön sitouttamiseen organisointiin ja tasapuoliseen kohteluun*
- *kuinka viljelijät saisi sopimaan mm. työnjaosta vastuullisesti ja solidaarisesti.*
- *osallistuminen on laskenut ja yhteisten talkoidenkin järjestäminen on hankalaa. Miten saada ryhmadynamiikka paranemaan?*
- *käytännön vinkejä siitä, miten tehdä vuorot tms. että voidaan päästää toisiamme jonain viikkoina "lomalle" ihan hyvällä omallatunnolla.*
- *Miten järjestäytyä? Viljelyn vuosikello yhteisöpuutarhaan? Miten resursoida?"*
- *Hyviä ohjeita ja vinkejä ryhmässä toimimiseen. Eniten mietityttää kuullun ymmärtäminen.*
- *Yhdessä johtaminen*
- *Haluan oppia enemmän ryhmätyöskentelystä yhteisöviljelyssä*

AIHEET TÄNÄÄN

1. Tutustuminen ihmisten kesken: haaveiden kokoaminen
2. Tutustuminen paikkaan: maa neuvoo ja muovaa yhteisöä
3. Haaveesta toimintasuunnitelmaksi!
4. Ryhmän tasaista työnjakoa edistävät toimintatavat

ENSI KERRALLA

- Selkeyttä päätöksentekoon
 - Miten kuulla jokaisen ääni ja siten edistää sitoutumista?
 - Miten silti päästä eteenpäin ja saada aikaan asioita?
- Miten toimia konfliktitilanteessa?

TUTUSTUMINEN IHMISTEN KESKEN

Motivaation löytäminen. Mistä me erikseen ja yhdessä haaveilemme?

KUUNTELUTEHTÄVÄ PIENRYHMÄSSÄ

Jos tämä olisi elämäsi
paras
(yhteisöviljely)projektisi,
millainen se olisi?

Mitä tulisi tapahtua, jotta
olisit oikein tyytyväinen?

KUUNTELUTEHTÄVÄ PIENRYHMISSÄ

Ohje kuuntelutehtävään:

- Yksi kertoo ja *muut kuuntelevat arvostavasti*
- Yhteensä 12 min aikaa. Aika jaetaan tasaisesti kaikkien kesken
- Valmistaudu kirjoittamaan chattiin tai kertomaan ääneen hieman omasta haaveestasi

Jos tämä olisi elämäsi paras (yhteisöviljely)projektisi, millainen se olisi?

Mitä tulisi tapahtua, jotta olisit oikein tyytyväinen?

KERRO CHATISSA

Jos tämä olisi elämäsi
paras
(yhteisöviljely)projektisi,
millainen se olisi?

Mitä tulisi tapahtua, jotta
olisit oikein tyytyväinen?

YHTEINEN HAAVE

- Henkilökohtaiset haaveet ovat ehkä keskenään erilaisia, voivat yhdistyä, inspiroitua toisista ja muuttua matkan varrella
 - Yhteiseen haaveeseen mahtuu monenlaista, toistaan täydentävää haavetta, mutta jokin yhteinen nimittäjä täytyy löytää
 - Jotta henkilökohtainen motiivi säilyy, täytyy toiminnasta olla aitoa, henkilökohtaista iloa!
- > Eli haaveiluun ja toisten haaveisiin tutustumiseen kannattaa palata yhä uudelleen.
- Kaiken ei tarvitse olla järkevää tai helposti selitettävissä
 - Kuunnellaan ihmisen ja ihmisten kokonaisuutta
 - Etsitään pientäkin ilon pilkahdusta toisten silmissä
 - Kehitetään sitä, mikä jo toimii

HAAVEIDEN KOKOAMINEN

1. Varatkaa riittävästi aikaa, vähintään 1,5-2 tuntia
2. Rauhallinen paikka, pientä purtavaa, muistiinpanovälineet
3. Istukaa piirissä niin, että näette toisenne
4. Kertokaa haaveistanne yksi kerrallaan
 - Esim. yksi aloittaa kertomalla hieman, toinen jatkaa jne.
5. Kirjoittakaa kaikki haaveet ylös

TUTUSTUMINEN PAIKKAAN

Maa neuvoo ja muovaa yhteisöä

- Millainen viljelmä tämä on? Kuinka paljon tehdään yhdessä?
- Mistä asioista tulee sopia, mitkä asiat toimivat kuin itsestään?

JOKAINEN PAIKKA JA RYHMÄ OVAT ERILAISIA

- Mitkä ovat paikan mahdollisuudet ja rajoitteet yhteisön kannalta?
 - Paikalle pääsy
 - Turvallisuus
 - Villieläimet
 - Kastelun tarve
 - Maan kunnostustarve
 - Omistajuus, sopimukset
 - Jne
- Paikka muovaa yhteisöä ja kertoo, mihin energiaa tarvitaan ja mistä tulee sopia

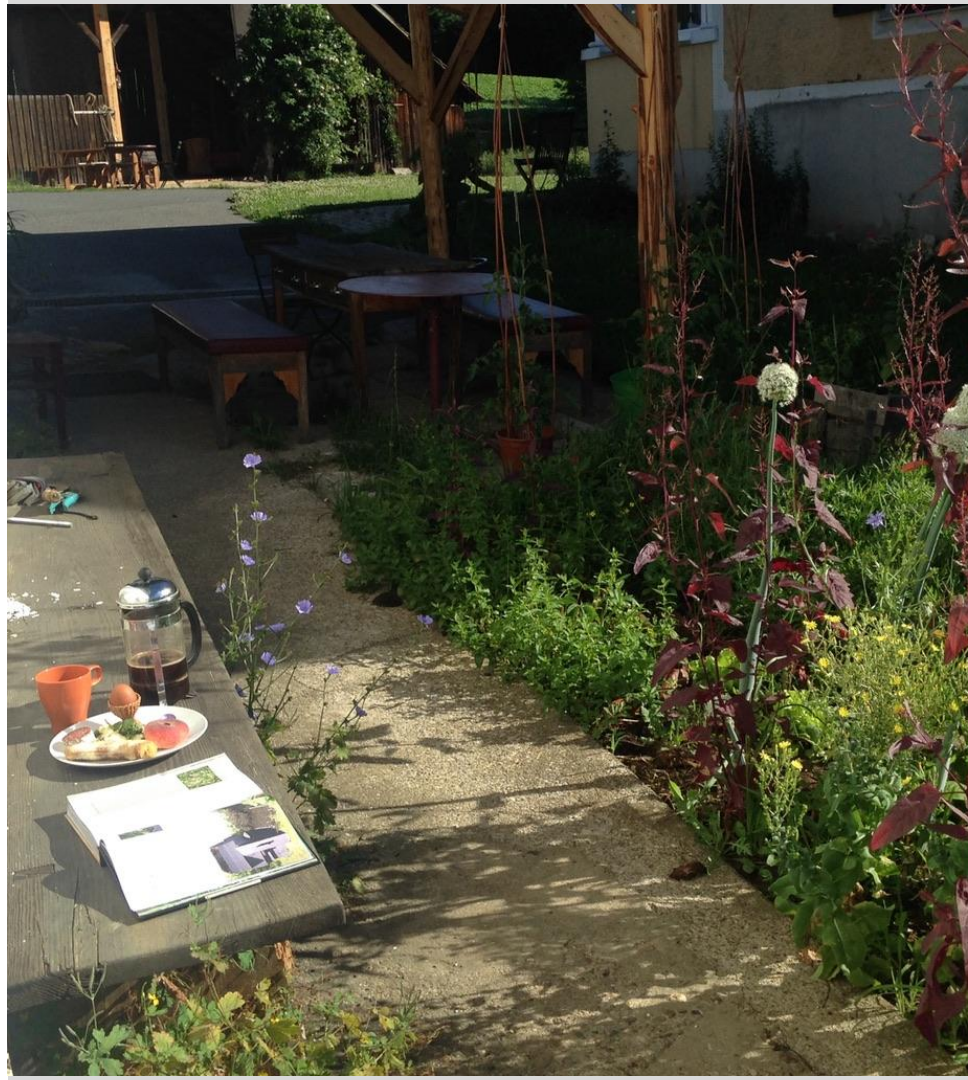
PERMAKULTTUURIN PERIAATTEET

1. Havainnoi ja
vuorovaikuta
- *David Holmgren*

35. Tarkkaile

37. Odota yksi vuosi
ennen suuria
muutoksia

- *Bill Mollison*

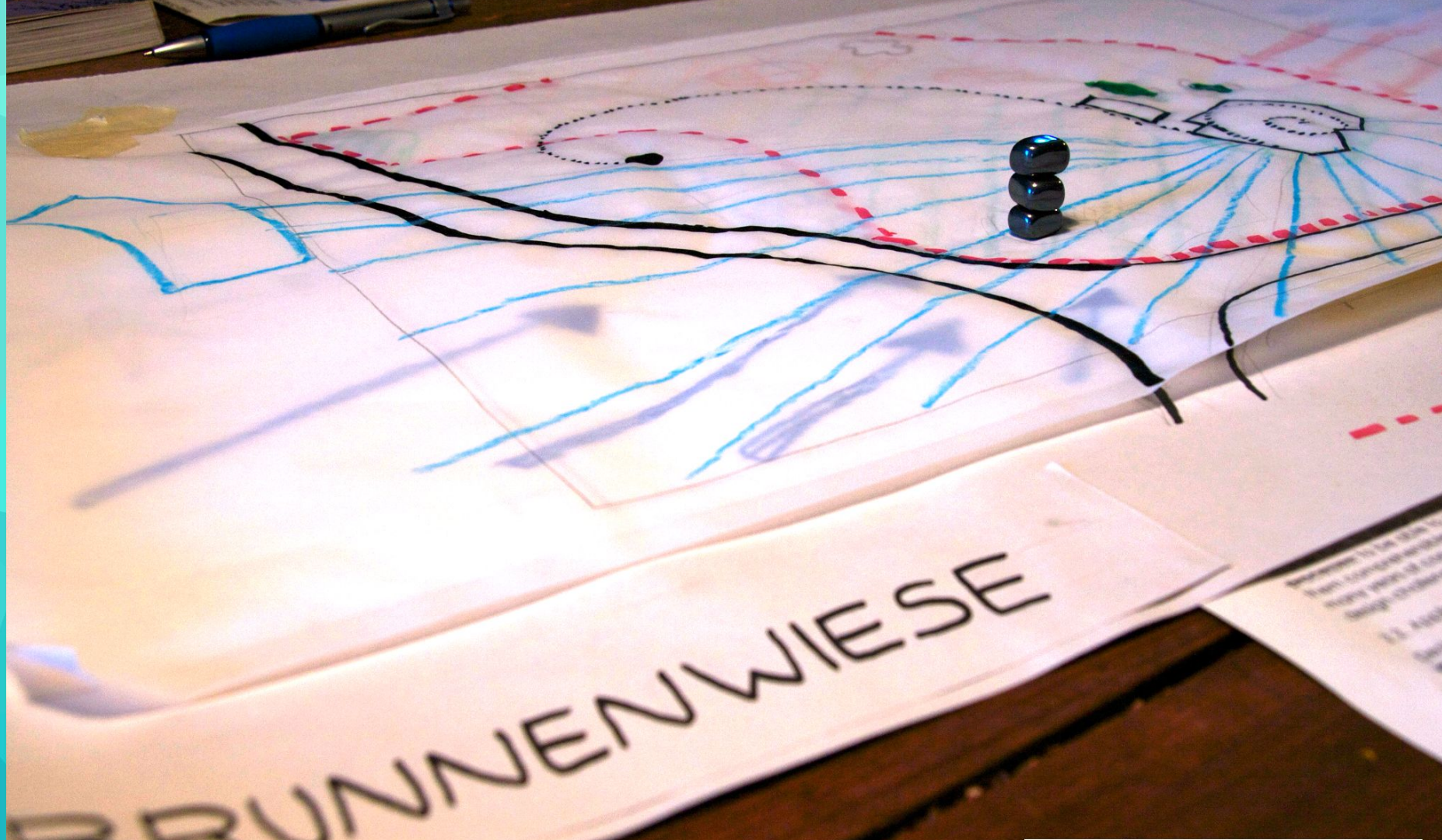

PERMAKULTTUURIN PERIAATTEET

1. **Tarkkaile ja vuorovaikuta** (Observe and interact) - viettämällä aikaa paikan päällä luonnossa voidaan paremmin suunnitella juuri sen paikan olosuhteisiin sopivia ratkaisuja.
2. **Kerää ja varastoi energiaa** (Catch and store energy) - kehittämällä systeemejä jotka keräävät resursseja talteen oikealla hetkellä, eli silloin kun ne ovat luonnossa runsaimmillaan, resurssit saadaan käyttöön silloin kun niitä tarvitaan.
3. **Varmista sato** (Obtain a yield) - Huolehdi, että saat tekemästäsi työstä todellista hyötyä.
4. **Luo itsesäätelymekanismeja ja ota vastaan palautetta** (Apply self regulation and accept feedback) - Systeemin on saatava palautetta sopimattomasta toiminnasta, jotta sitä voidaan korjata.
5. **Arvosta ja käytä uusiutuvia luonnonvaroja ja palveluita** (Use and value renewable resources and services) - Luonnon yltäkylläisyys pääsee parhaaseen käyttöönsä, kun riippuvaisuus kulutuskulttuurista ja uusiutuvista luonnonvaroista vähenee.
6. **Älä tuota jätettä** (Produce no waste) - Käyttämällä kaikki saatavilla olevat resurssit huolellisesti mitään ei mene hukkaan.
7. **Suunnittele ensin laajempi kuvio, sitten yksityiskohdat** (Design from patterns to details) - Luonnossa ja yhteiskunnassa esiintyviä toistuvia kuvioita voi tarkkailla astumalla askelen taaksepäin. Kuvio muodostaa suunnitelman selkärangan, yksityiskohdat voidaan lisätä myöhemmin.
8. **Yhdistä mieluummin kun erottele** (Integrate rather than segregate) - Asettamalla oikeat asiat oikeisiin paikkoihin muodostuu hyödyllisiä suhteita ja toiminnot alkavat tukea toinen toisiaan.
9. **Tee pieniä ja hitaita ratkaisuja** (Use small and slow solutions) - On helpompi ylläpitää pieniä ja hitaita kuin suuria systeemejä. Pienet systeemit hyödyntävät paremmin paikallisia resursseja ja tuottavat myös kestävämpiä tuloksia.
10. **Arvosta ja luo monimuotoisuutta** (Use and value diversity) - Monimuotoisuus vähentää systeemin haavoittuvaisuutta ja ympäristön ainutlaatuiset ominaisuudet pääsevät paremmin käyttöön.
11. **Käytä reunoja, arvosta marginaalia** (Use edges and value the marginal) - Rajapinta on alue, missä kaikkein mielenkiintoisimmat asiat tapahtuvat. Systeemin arvokkaimpia, monimuotoisimpia ja tuottavimpia paikkoja ovat usein sen reunat.
12. **Vastaa muutokseen luovuudella** (Creatively use and respond to change) - On mahdollista vaikuttaa positiivisesti muutokseen, joka on väistämätön, kun tarkkailee huolellisesti ja toimii juuri oikealla hetkellä.
13. **Jokaisella elementillä on monta tehtävää** (Multifunctional Design) - Esim. lampi voi toimia vesilähteenä, lajikirjoa lisäävänä elinympäristönä ja esteettisenä.
14. **Tärkeimmät toiminnot suunnitellaan useamman elementin varaan** (Functional Redundancy) - Esim. vettä on saatavana useasta paikasta: kaivo, sadeveden keräys, järvi...

1.-12. Holmgren. 13.-14. Mollison

ANALYYSI

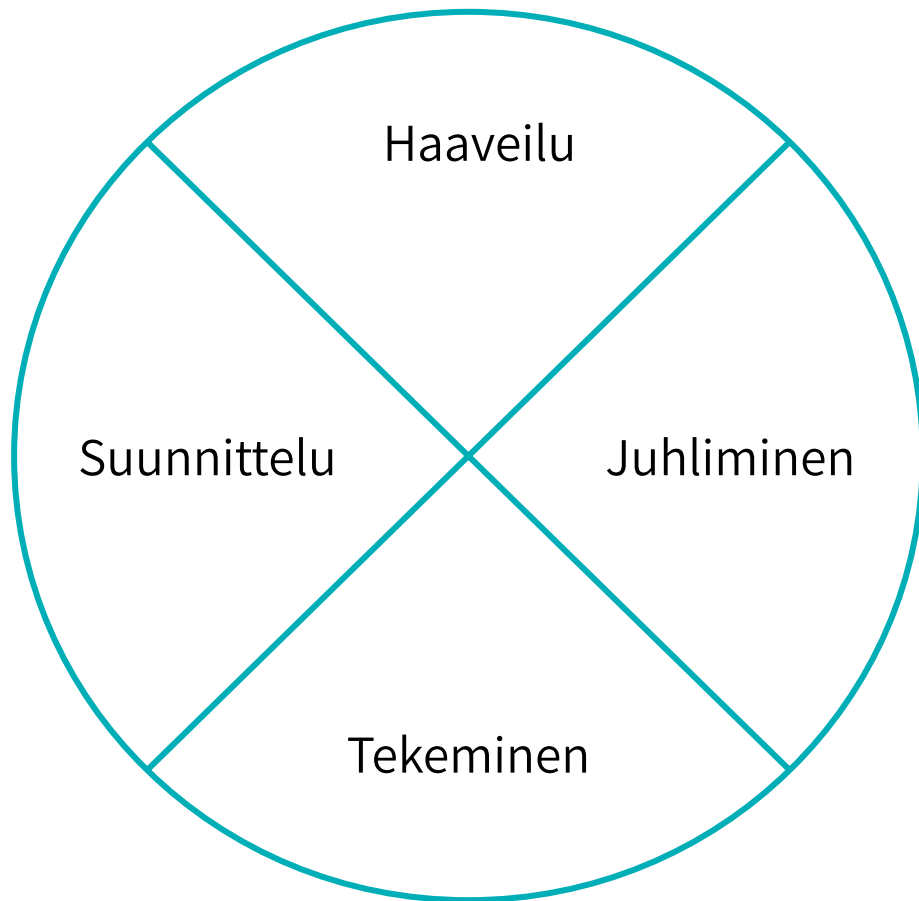

ANALYYSI

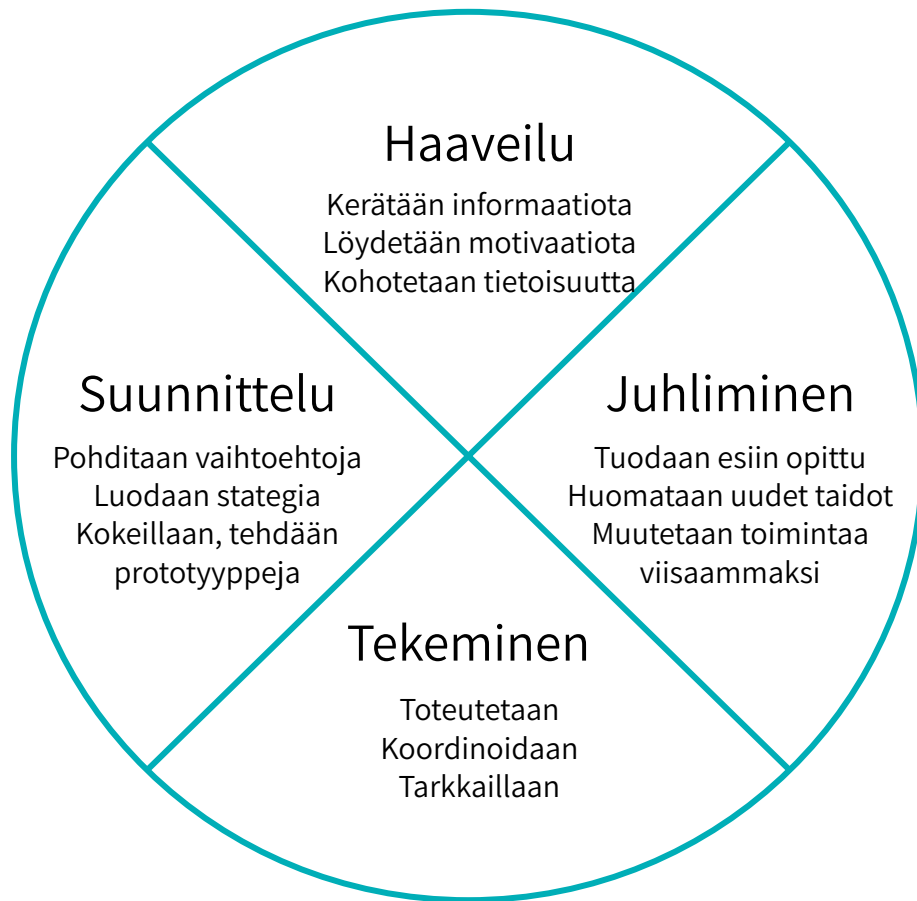
- Mitä työtä voin välttää tekemästä?
 - Miten kaikki vaikuttaa kaikkeen muuhun?
 - Mitkä ovat tuotokset/hyödyt ja kuinka niitä voidaan parantaa?
 - Kuinka voin tehdä mahdollisimman pienen muutoksen saadakseni suurimman vaikutuksen?
 - Missä ovat epätasapainotilat ja kuinka ne voidaan korjata?
 - Mitkä ovat parhaat ja huonoimmat paikat kullekin elementille/kasville/rakenteelle?
 - Kuinka voin hyödyntää jo saatavilla olevia resursseja muuttaakseni ongelmat ratkaisuiksi?
 - Mitkä ovat suunnittelun toteuttamisen ja ylläpidon taloudelliset ja ekologiset kustannukset?
 - Jos täällä ei olisi mitään, mitä toisin tänne? Mitä täällä on nyt, mitä pitäisi poistaa?
 - Etsi yhteyksiä, pohdi vuorovaikutuksia ja ala hahmottaa, missä ja milloin muutoksia kannattaa tehdä.
- Lähde: Heather Jo Flores, Design anything with the GOBRADIME permaculture design process

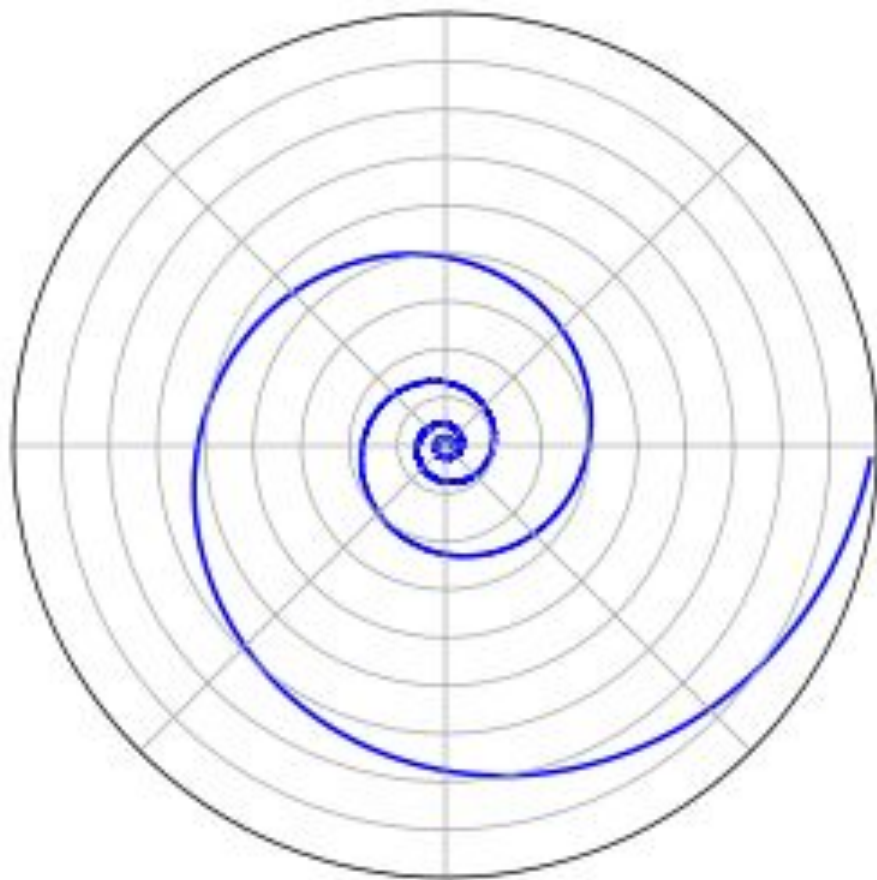
HAAVEESTA TOIMINTA- SUUNNITELMAKSI

- Mitä tarvitaan haaveiden toteuttamiseen?
- Miten jaetaan tehtävät tasaisesti?

Lähde: John Croft, Dragon Dreaming

John Croft, Dragon Dreaming

TOIMINTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Ydinkysymys:

Mitä tulee tapahtua, jotta 100% yhteisestä haaveestamme käy toteen?

TOIMINTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Haaveet on nyt koottu yhteen! Huilatkaa hetki ja antakaa idean kehittyä!
Palataan yhteen tekemään toimintasuunnitelma ja miettimään, mitä kokeillaan ensin

1. Haaveet luetaan ensin ääneen tai palautetaan muuten mieliin
2. Brainstorm: mitä tulee tapahtua, jotta yhteen kootut haaveemme toteutuisivat sataprosenttisesti? Mitä käytännössä tarvitaan?
3. Kirjoitetaan jokainen tehtävä omalle lapulleen
4. Joka tehtävälle etsitään toteuttaja tai toteuttajat
 - a. Osaan tehdä / En osaa vielä, mutta haluan oppia / Voin auttaa
5. Jos jonkin tehtävän kohdalle ei löydy ketään - mietitään ketä vielä tarvitaan mukaan tai mistä muualta resurssin voisi saada.
6. Tarkistus - jakautuvatko tehtävät tasaisesti?

MITÄ TARVITAAN HAAVEIDEN TOTEUTTAMISEEN?

Lähde: John Croft, Dragon Dreaming

TAUKO 3 min

Nouse koneelta ja virkistäydy

MITEN JAETAAN TEHTÄVÄT TASAISESTI?

- Selkeää ja reilua työnjakoa edesauttavia toimintatapoja

TASAISTA TYÖNJAKOA YLLÄPITÄVIÄ TOIMINTATAPOJA

- Pyydä apua, älä tee katkerana
- Selkeä tehtävien paketointi
- Kun tehtävään valitaan henkilöä... suosittele! Korosta oppimista!
- Tehty työ näkyväksi
- Palkitseminen ja arvostus

ÄLÄ TEE MITÄÄN KATKERANA

Pidä huoli itsestäsi <3

- Lepää, jätä tekemättä, tarkkaile
- Pyydä apua

SELKEÄ TEHTÄVÄN PAKETOINTI

Helpottaa vapaaehtoisen
löytämistä ja tehtävän
kierrättämistä eri henkilöille

1. Mitä pitää tehdä? Mikä tulisi olla lopputulos?
2. Kauanko vie aikaa? Kuinka usein?
3. Kuka perehdyttää? Miten?
4. Mitä minä tästä saan?
5. Miksi tämä on tärkeää?
6. Miten tehtävästä pääsee pois, kuinka pitkäksi aikaa täytyy sitoutua?

Lähde: Osana yhteistä ratkaisua Oy

ESIMERKKEJÄ TEHTÄVÄPAKETEISTA

Tehtävän nimi	Kastelukummi	Viikkokastelija
Tavoite	Perehdyttää viikkokastelijat ja varmistaa että viesti kulkee.	Pitää huolta että kasveilla on tarpeeksi vettä ja että kastelukummit ja muut viikkokastelijat tietävät mikä kastelun tilanne on.
Tarvittava aika	1-2 tuntia + viestittely viikkokastelijoiden kanssa kasvukauden ajan. Kastelukummit sopivat viikkokastelijoiden kanssa ajankohdat, jolloin perehdytys tehdään.	Yhden viikon ajan sunnuntaisin ja lisäksi 1-3 kertaa viikossa (riippuen säästä) 30 min mieluiten illalla
Perehdytys	Tavataan yhdessä puutarhalla 1.5. ja mietitään yhdessä hyvät käytännöt!	Kastelukummi perehdyttää: pumpun sijainti ja käyttö, varavesilähteet, kastelu juurille ei lehdistä, katteen lisääminen, raportointi ja viestittely
Tehtävästä saat	Mukavaa vuorovaikutusta ja kokonaisvaltaisempaa ymmärrystä puutarhastamme ja ihmisistä.	Pääset tarkkailemaan ja nauttimaan puutarhasta illan kauniissa valossa. Opit enemmän kateviljelystä ja kastelusta ja juuri tästä puutarhasta.
Miksi tämä on tärkeää?	Perehdytys ja koordinointi helpottaa viikkokastelijoiden tehtävää ja varmistaa että tärkeä kastelutehtävä tulee hoidetuksi.	Viikottainen kastelu on olennaista sadon saamisen kannalta ja jotta monivuotiset kasvimme saisivat hyvän alun.
Kuinka kauan tehtävä kestää	1 kasvukausi. Uudet kastelukummit valitaan kevätkokouksessa huhtikuussa.	1 viikko (tai halutessasi / tarvittaessa useampi. Jaetaan kasvukauden viikot vapaaehtoisten kesken)

KUN TEHTÄVÄÄN VALITAAN HENKILÖÄ...

Suosittele jotakin henkilöä!
Perustele, miksi tämä henkilö olisi
hyvä juuri siihen tehtävään.

Helposti tulee valituksi se, joka osaa.
Osaajalle kertyy paljon tehtävää.

Mitä jos valittaisiinkin esimerkiksi se,
joka haluaa oppia?

- Osaaja voi olla tukihenkilö tai neuvonantaja tarvittaessa
- Osaamista kertyy muillekin > kapasiteetti kasvaa!

TEHTY TYÖ NÄKYVÄKSI

- Työn tekeminen näkyväksi on hyvä keino vähentää rutiinitehtävien kuormaa
- Esim. tukkimiehen kirjanpidolla merkitään esim. kitkentäkerrat
- Jakson lopuksi lasketaan kuka on tehnyt eniten missäkin kategoriassa
- Juhlitaan ja kiitetään voittajia!

PALKITSEMINEN JA ARVOSTUS

- Niitä, jotka ovat tehneet eniten voidaan myös palkita! Tässä yksi tapa:
- Jokainen kirjoittaa lapulle oman nimensä ja jonkin lahjan, jonka haluaisi antaa
 - Lahjan tulee olla miellyttävä antaa
 - Lahja voi olla aineeton
- Se, joka on voittanut eniten kategorioita tai saanut eniten pisteitä, saa valita ensimmäiseksi, toinen toisena jne.
- Jokaisella meistä on jotain annettavaa ja jokainen haluaa pitää huolta yhteisestä hyvästä - tavat voivat olla erilaisia <3 (ekosysteemipalvelut)

PERMAKULTTUURIN EETTISET PERIAATTEET

- Huolenpito maasta – pidetään huolta maasta, metsästä, vedestä, ilmasta ja elollisista olennoista ja tunnustetaan luonnon itseisarvo
- Huolenpito ihmisistä – pidetään huolta itsestä, läheisistä ja yhteisöistä paikallisesti ja globaalisti
- Reilu jako – kulutuksen järkevä tasapainottaminen suhteessa ekologiseen kestävyYTEEN ja tulevien sukupolvien tarpeisiin sekä ylijäämän palauttaminen kiertoon.

KESKUSTELU PIENRYHMÄSSÄ

TEHTÄVIEN TASAISTA JAKOA EDISTÄVIÄ TOIMINTATAPOJA

- Pyydä apua, älä tee katkerana
- Selkeä tehtävien paketointi
- Kun tehtävään valitaan henkilöä... suosittele! Korosta oppimista!
- Tehty työ näkyväksi
- Palkitseminen ja arvostus

Keskustelu 2-3 hengen ryhmässä
noin 5 minuuttia:

- Mitä ajattelet näistä toimintatavoista?
- Mitä ottaisit käyttöön? Mitä vielä lisäisit?

AIHEET TÄNÄÄN

1. Tutustuminen ihmisten kesken: haaveiden kokoaminen
2. Tutustuminen paikkaan: maa neuvoo ja muovaa yhteisöä
3. Haaveesta toimintasuunnitelmaksi!
4. Ryhmän tasaista työnjakoa edistävät toimintatavat

LOPPUKESKUSTELU

Nyt voit avata kameran ja mikin ja osallistua keskusteluun. Myös chattiin voi kirjoittaa!

- Mitä opit, mikä jäi erityisesti mieleen?
- Mikä jäi vielä askarruttamaan?
- Mitä aiheita nostaisit ensi kertaa varten?

KIITOS!